2024

PHILOSOPHY

(Regular Elective)

Paper : PHI-RE-5016/5026

Full Marks : 80

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer from *either* Option—A *or* Option—B

OPTION—A

Paper : PHI-RE-5016

(Contemporary Indian Philosophy)

1. Answer the following as directed : 1×10=10

তলত দিয়াসমূহৰ নিৰ্দেশানুযায়ী উত্তৰ দিয়া :

(a) Who was the author of *The Life Divine* ?

The Life Divine গ্ৰন্থখনৰ প্ৰণেতা কোন ?

(b) Mention one basic characteristic of supermind.

অতিমানসৰ এটা মুখ্য বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।

(c) Intellect and intuition are contrary to each other according to Radhakrishnan.

(Write True or False)

ৰাধাকৃষ্ণনৰ মতে বুদ্ধি আৰু স্বজ্ঞা পৰস্পৰ বিৰোধী।

(সঁচা নে মিছা লিখা)

(d) Who has authored *An Idealist View of Life*?

An Idealist View of Life গ্ৰন্থখনৰ প্ৰণেতা কোন?

(e) "My life is my message." Name the philosopher associated with this statement.

"মোৰ জীৱনেই মোৰ বাণী।" এই উক্তিটোৰ সতে জড়িত দাৰ্শনিকজনৰ নাম লিখা।

(f) Is 'Non-Cooperation as a mean of activity' included in Satyagraha?

সত্যাগ্ৰহত 'অসহযোগক কাৰ্যৰ মাধ্যম হিচাপে' অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হয় নে?

(g) Was Satyagraha a moral weapon according to Gandhi?

গান্ধীৰ মতে সত্যাগ্ৰহ নৈতিক অস্ত্ৰ আছিলনে?

(h) What is the literal meaning of the term 'Sarvodaya'?

'সৰ্বোদয়' শব্দটোৰ আক্ষৰিক অৰ্থ কি?

(i) By which Vedic school of Indian philosophy was Vivekananda influenced most?

বিবেকানন্দই ভাৰতীয় দৰ্শনৰ কোন বৈদিক দৰ্শনৰ দ্বাৰা সৰ্বাধিক প্ৰভাৱিত হৈছিল?

(j) Vivekananda gives importance on the path of action/path of Bhakti.

(Choose the correct answer)

বিবেকানন্দই কৰ্ম মাৰ্গ/ভক্তি মাৰ্গৰ ওপৰত অধিক গুৰুত্ব আৰোপ কৰিছিল।

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

2. Answer the following questions in brief : 2×5=10

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ চমু উত্তৰ দিয়া :

(a) Mention two basic characteristics of Sacchidananda.

সচ্চিদানন্দৰ দুটা মুখ্য বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।

(b) Write two limitations of sense experience according to Radhakrishnan.

ৰাধাকৃষ্ণনৰ মত অনুসৰি ইন্দ্ৰিয় অভিজ্ঞতাৰ দুটা সীমাবদ্ধতাৰ বিষয়ে লিখা।

(c) Explain briefly two characteristics of Gandhi's concept of industrialization.

গান্ধীৰ উদ্যোগীকৰণৰ ধাৰণাটোৰ দুটা বৈশিষ্ট্য চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা।

(d) Mention two essential qualities of Satyagrahi.

সত্যাগ্ৰহীৰ দুটা অত্যাৱশ্যকীয় গুণ উল্লেখ কৰা।

(e) Write two basic points of differences between Advaita Vedanta and Practical Vedanta as explained by Vivekananda.

বিবেকানন্দই ব্যাখ্যা কৰা অনুসৰি অদ্বৈত বেদান্ত আৰু ব্যৱহাৰিক বেদান্তৰ মাজত থকা দুটা পাৰ্থক্যৰ বিষয়ে লিখা।

3. Answer the following questions (any *four*) : 5×4=20

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া (যি কোনো চাৰিটা) :

(a) Write a note on triple transformation of Sri Aurobindo's philosophy.

শ্ৰী অৰবিন্দৰ দৰ্শনত থকা ত্ৰিবিধ ৰূপান্তৰৰ ক্ৰম সম্পৰ্কে এটা টোকা লিখা।

(b) Explain briefly the concept of Sarvamukti according to Radhakrishnan.

ৰাধাকৃষ্ণনৰ মতে সৰ্বমুক্তিৰ ধাৰণাটো চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা।

(c) Write the basic features of Vivekananda's concept of Universal Religion.

বিবেকানন্দৰ সাৰ্বজনীন ধৰ্ম ধাৰণাৰ মূল বৈশিষ্ট্যসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

(d) Discuss briefly Gandhi's concept of Non-Violence.

গান্ধীয়ে আগবঢ়োৱা অহিংসাৰ ধাৰণাটো চমুকৈ আলোচনা কৰা।

(e) Briefly discuss any two types of Satyagraha.

সত্যাগ্ৰহৰ যি কোনো দুটা প্ৰকাৰ চমুকৈ আলোচনা কৰা।

(f) Explain briefly Radhakrishnan's notion of religious experience.

ৰাধাকৃষ্ণনৰ ধৰ্মীয় অভিজ্ঞতাৰ ধাৰণাটো চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা।

4. Answer the following questions (any *four*) : 10×4=40

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া (যি কোনো চাৰিটা) :

(a) Discuss Sri Aurobindo's concept of Integral Yoga.

শ্ৰী অৰবিন্দৰ সৰ্বাঙ্গীণ যোগৰ সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।

(b) Explain elaborately the relation between intellect and intuition according to Radhakrishnan.

ৰাধাকৃষ্ণনৰ মতানুসৰি বুদ্ধি আৰু স্বজ্ঞাৰ সম্পৰ্কৰ বিষয়ে বহলাই ব্যাখ্যা কৰা।

(c) Critically explain Vivekananda's philosophy of education.

বিবেকানন্দৰ শিক্ষাৰ দৰ্শনৰ বিষয়ে বিচাৰমূলক ব্যাখ্যা আগবঢ়োৱা।

(d) Explain elaborately Gandhi's concept of trusteeship.

গান্ধীৰ ন্যাস-সম্পৰ্কীয় ধাৰণা বহলাই ব্যাখ্যা কৰা।

(e) Give an outline of Gandhi's critique of industrialization.

গান্ধীৰ উদ্যোগীকৰণৰ সমালোচনাৰ এটা আভাস দিয়া।

(f) Describe Vivekananda's Practical Vedanta.

বিবেকানন্দৰ ব্যৱহাৰিক বেদান্তৰ বিষয়ে বৰ্ণনা কৰা।

(g) Explain the basic features of Sri Aurobindo's theory of evolution.

শ্ৰী অৰবিন্দৰ বিৱৰ্তনবাদৰ মূল বৈশিষ্ট্যসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

(h) Discuss Radhakrishnan's concept of 'human destiny'.

ৰাধাকৃষ্ণনৰ 'মানৱ অভীষ্ট'ৰ ধাৰণাটো আলোচনা কৰা।

OPTION—B

Paper : PHI–RE–5026

(Western Philosophy)

1. Answer the following questions : 1×10=10

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Name the philosopher whose aim was to find out certain and self-evident truths.

এক নিশ্চিত আৰু স্বতঃসিদ্ধ সত্যৰ জ্ঞানত উপনীত হ'বৰ বাবে লক্ষ্য ৰখা দাৰ্শনিকজনৰ নাম লিখা।

(b) Name the philosopher who declared that "God and Nature are one".

"ঈশ্বৰ আৰু প্ৰকৃতি এক" বুলি ঘোষণা কৰা দাৰ্শনিকজনৰ নাম লিখা।

(c) What according to Plato, the highest form of knowledge?

প্লেটোৰ মতে জ্ঞানৰ সৰ্বোচ্চ প্ৰকাৰ কি?

(d) Name one critique written by Kant.

কান্টে লিখা এখন critiqueৰ নাম লিখা।

(e) What is 'noumenon'?

'Noumenon' মানে কি ?

(f) What is the essential attribute of Mind according to Spinoza?

স্পিনোজাৰ মতে মনৰ অত্যাৰশ্যকীয় গুণ কি ?

(g) Who wrote *Nicomachean Ethics* ?

কোনে *Nicomachean Ethics* লিখিছিল ?

(h) What do you mean by 'Actus Purus'?

'Actus Purus' বুলিলে কি বুজায় ?

(i) Who is the founder of Subjective Idealism?

আত্মগত ভাৱবাদৰ প্ৰৱৰ্তক কোন ?

(j) "The mind is passive in the reception of Simple Ideas." Who said this?

"সৰল ধাৰণা গ্ৰহণত মনটো নিষ্ক্ৰিয় হৈ থাকে।" কোনে কৈছিল ?

2. Answer the following questions in brief : 2×5=10

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ চমু উত্তৰ দিয়া :

(a) Name two criteria of truth according to Descartes.

ডেকাৰ্টৰ মতে সত্যতাৰ দুটা নিৰ্ণায়ক নীতিৰ নাম লিখা।

(b) What is a 'sleeping monad'? Why is it called so?

'নিদ্ৰিত চিৎ পৰমাণু' কি? ইয়াক কিয় 'নিদ্ৰিত' বুলি কোৱা হয়?

(c) What is the meaning of 'conceptual realism' according to Plato?

প্লেটোৰ মতে 'ধাৰণামূলক বাস্তৱবাদ'ৰ অৰ্থ কি?

(d) What is 'Universal Mathematics'? Explain its meaning with reference to Descartes.

'সাৰ্বজনীন গণিত' কি? ডেকাৰ্টৰ প্ৰসঙ্গত ইয়াৰ অৰ্থ ব্যাখ্যা কৰা।

(e) To whom the term 'Causa Sui' is applied according to Spinoza? Explain its meaning.

'Causa Sui' শব্দটো স্পিনোজাৰ মতে কাৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰয়োগ কৰা হয়? ইয়াৰ অৰ্থ ব্যাখ্যা কৰা।

3. Answer the following questions (any *four*) : 5×4=20

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া (যি কোনো চাৰিটা) :

(a) Explain the concept of 'Freedom of Will' of Augustine.

আগষ্টাইনৰ 'ইচ্ছাৰ স্বাধীনতা'ৰ ধাৰণাটো ব্যাখ্যা কৰা।

(b) What do you mean by Pantheism? Explain.

সৰ্বেশ্বৰবাদ মানে কি? ব্যাখ্যা কৰা।

(c) How did Descartes explain the relationship between Mind and Body by pineal gland?

পিনিয়াল গ্ৰন্থিৰ সহায়ত ডেকাৰ্টে দেহ আৰু মনৰ সম্পৰ্ক কেনেদৰে ব্যাখ্যা কৰিছে?

(d) "Monads are windowless." Explain.

"ম'নাডবোৰ খিৰিকীবিহীন।" ব্যাখ্যা কৰা।

(e) Is Hume a skeptic? Discuss.

হিউম এজন সন্দেহবাদী হয় নেকি? আলোচনা কৰা।

(f) Explain the three syntheses Kant has referred to in his transcendental deduction of categories.

কান্টে তেওঁৰ প্ৰবৰ্গৰ অতীন্দ্ৰিয় নিগমন প্ৰমাণত উল্লেখ কৰা বোধশক্তিৰ সংশ্লেষণ ক্ৰিয়া তিনিটাৰ বিষয়ে ব্যাখ্যা কৰা।

4. Answer the following questions (any *four*) : 10×4=40

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া (যি কোনো **চাৰিটা**) :

(a) "Understanding makes nature." Explain the implications of the statement with reference to Kant's philosophy.

"বোধশক্তিতেই প্ৰকৃতিৰ সৃষ্টি।" কান্টৰ দৰ্শনৰ প্ৰসঙ্গত এই উক্তিয়ে সূচিত কৰা সত্য ব্যাখ্যা কৰা।

(b) Discuss Hume's views on causation.

কাৰণতা সম্পৰ্কে হিউমৰ মতবাদ আলোচনা কৰা।

(c) Explain the doctrine of pre-established harmony of Leibnitz.

লাইবনিজৰ পূৰ্ব-সংস্থাপিত শৃংখলাবাদ ব্যাখ্যা কৰা।

(d) Give a critical explanation of Descartes' 'cogito ergo sum'.

'Cogito ergo sum'-সম্পৰ্কীয় ডেকাৰ্টৰ ধাৰণাৰ এক বিচাৰাত্মক ব্যাখ্যা আগবঢ়োৱা।

(e) Explain Kant's statement that "Space and time are empirically real but transcendentally ideal".

"দেশ আৰু কাল অভিজ্ঞতামূলক হিচাপে বাস্তৱ কিন্তু অতীন্দ্ৰিয়ভাৱে ভাবাত্মক।" কান্টৰ এই উক্তিটো ব্যাখ্যা কৰা।

(f) Critically discuss Plato's theory of ideas.

প্লেটোৰ ধাৰণা বা প্ৰত্যয় মতবাদৰ সমালোচনাত্মক আলোচনা আগবঢ়োৱা।

(g) Explain Berkeley's 'esse est percipi'.

বাৰ্কলিৰ 'অস্তিত্ব প্ৰত্যক্ষ নিৰ্ভৰ' ব্যাখ্যা কৰা।

(h) Explain and examine the difference between the Primary and Secondary Qualities of Locke.

ল'কৰ মুখ্য গুণ আৰু গৌণ গুণৰ মাজৰ পাৰ্থক্যৰ ব্যাখ্যা আৰু পৰীক্ষা আগবঢ়োৱা।

★★★